

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
СОВЕТ ШИКШИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Шикши, ул.Школьная, 4
тел. (84362) 46-1-35

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ШЕКШЕ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422053, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Шекше авылы., Мәктәп урамы, 4

тел. (84362) 46-1-35

e-mail: Shik.Sab@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

29.09.2021

КАРАР

№ 18

Саба муниципаль районы Шекше авыл
жирлеге чикләрендә муниципаль жир күзәтчеләге
турында Нигезләмәне раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 72 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы №131-ФЗ Федераль законның 15 ст. 4 өлеше, Саба муниципаль районы Советының «Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнарына аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен тапшыру турында» 26.02.2015 елгы, №296 карары һәм Шекше авыл жирлеге Советының «Муниципаль районның аерым мәсьәләләрен хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлеге советына тапшыру турында» 2015 елның 26 февралендәге 8 номерлы карары нигезендә, Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлеге Советы

Карар кылды:

1.Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Өлеге карар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Шекше авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контроле турындагы Нигезләмәнең 6 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, аның рәсми басылып чыккан көненнән, ләкин 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмыйча үз көченә керә.

3.Өлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы рәсми порталында мәгълүмати-телекоммуникацион «Интернет» челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегенең рәсми сайтында: <http://saby.tatarstan.ru/shikshi> адресы буенча, жирлеккә нигезләмә мәгълүмати стендларында бастырырга.

Авыл жирлеге башлыгы

Р.Р. Хәйртдинов

Шекше авыл җирлеге территориясендә муниципаль җир контроле турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Шекше авыл җирлеге чикләрендә муниципаль җир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, граждандар (алга таба-контрольдә тотылучы затлар) җир мөнәсәбәтләре объектларына карата мәҗбүри җир законнары таләпләрен үтәү тора, аларны бозган өчен законнарда административ җаваплылык каралган (алга таба – мәҗбүри таләпләр).;

1.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфай затлары «дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

1.4. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

җирдән файдалану өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәҗбүри таләпләр үтәргә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәҗбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтиҗәләре;

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлеге территориясендә урнашкан җир мөнәсәбәтләре объектлары.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә, мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.6 муниципаль контроль авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.7. Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлеге башлыгы Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә җитәкчелек итә.

1.8 Контроль органы исемнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Саба муниципаль районының Шекше авыл җирлеге башлыгы (алга таба-инспектор);

2) Әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба – инспектор) кәргән контроль органының вазыйфаи заты.

Тикшерү органының тикшерү чарасын үткөрү турында Карар кабул итүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Саба муниципаль районының Шекше авыл җирлеге башлыгы (алга таба – контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.9. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.9.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәҗбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәҗбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәҗәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә.;

3) контроль чаралар үткөрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль-күзәтчелек чараларының бердәм реестрында контроль чаралар үткөрергә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткөрергә һәм хезмәт таныклығын күрсәткәндә генә башка гамәлләр кылырга.

4) контроль чаралар үткөргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;;

5) контрольдә тотылуучы затларның, аларның вәкилләренең булуына, шулай ук контрольдә тотылуучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән контроль чаралар үткөргәндә (контроль органнарның контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чараларыннан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда консультация бирүне гамәлгә ашыру;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткөрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контрольдә тотылуучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтиҗәләре белән таныштыру;

8) контрольдә тотылуучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, күрсәтелгән хокук бозу авырлыгының, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычының туры килүен, шулай ук хокукларны һәм законлы чикләүләрне нигезсез чикләүне булдырмакка;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткөрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтөргә;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.9.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәндә һәм контроль чара үткөрү турында контроль органы карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, җитештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның җитәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткөрү мөмкинлеген булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә.;

7) «Полиция турында» 07.02.2011 ел, № 3-ФЗ Федераль закон нигезендә, инспекторга булган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәҗәгать итәргә.

8) контроль төрләре турында федераль законнарда, контроль рәвеше турындагы нигезләмәдә каралган башка гамәлләр кылырга.

1.10. Муниципаль җир контролен гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль

хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга житкерү юлы белән хәл ителә., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) рисклары белән идарә итү

2.1. Муниципаль контроль муниципаль контрольне (алга таба-зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерүнең (алга таба – риск категориясенә) түбәндәге риск категорияләренең берсенә кертелгә мөмкин:

уртача куркыныч;

уртача куркынычын;

түбән куркынычын.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә кертү критерийлары өслеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кертү ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларынан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәжәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булуын раслый.

2.5. Зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (өслеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы)

2.6. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары мондый таләпләрне бозмый, әмма, ихтимал зур булганлыктан, мондый хокук бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булуын раслый.

2.7. Контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу индикаторларына туры килүен ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткөрү һәм үткөрү турында карар контроль орган башлыгы тарафыннан кабул ителә.

2.8. Әгәр контроль объекты муниципаль контроль органы тарафыннан билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән булса, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.9. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кәргән көннән биш эш көне эчендә йә куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карар кабул итә.

2.10. Контроль орган рискның бер категориясенә кертелгән жир кишәрлекләре исемлеген алып бара (алга таба – жир кишәрлекләре исемлеге).

2.11. Жир кишәрлекләре исемлеге түбәндөгечә:

- а) жир кишәрлегенең кадастр номеры яки аның булмаганда жир кишәрлегенең урнашу урыны адресы;
- б) жир кишәрлеге кертелгән риск категориясе;
- в) жир кишәрлеген риск категориясенә кертү турында карар реквизитлары.

2.12. Хәвеф-хәтәр категорияләре күрсәтелгән жир кишәрлекләре исемлеге контроль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

III. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын кисәтү түбәндөгә төп максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

1) Барлык контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;

2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү.;

3) мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга житкерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысуллары турында мөгълүматлылыкны арттыру.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - профилактика программасы) нигезендә ел саен гамәлгә ашырыла.

3.3. Профилактика программасында каралган профилактик чаралар тикшерү органы тарафыннан үткәрелергә тиеш.

Контроль орган профилактика программасында каралмаган профилактик чаралар үткәрә ала.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндөгә профилактик чаралар үткәрә:

- 1) мөгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү.

3.4. Мөгълүмат

3.4.1. Контроль орган «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мөгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мөгълүмат житкерүне гамәлгә ашыра.

3.4.2. Контроль орган «Интернет» челтәрендәгә үзенең рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мөгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.5. Консультация

3.5.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткөрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижеләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.5.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультациялар бирә:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;
- 2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренәң бертиплы мөрәжәгатьләре (5тән артык мөрәжәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.5.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченәң шәхси кабул итүендә шәхси консультациялар 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мөгълүмат бирми.

3.5.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.5.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында»02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язмача җавап бирү турында запрос җибәрергә хокукы.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән консультациялар исәбен алып бара.

IV. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

4.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль (күзәтчелек) чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган җитештерү объектларында булу очрақларыннан тыш).

4.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чаралар үткөрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтөлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтөлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-карарын үтәү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәргә дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткөрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү.

4.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә тоты торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтөлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткөрүгә карата әлегә контроль чарасын үткөрү турында нигезләмәнең әлегә пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткөрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткөрүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткөрүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) тези, ул Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткөрү нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урыны буенча башкарыла.

4.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне төшкил иткән контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жиберергә хокуклы.

V. тикшерү чаралары нәтижеләре һәм контроль чаралар нәтижеләре буенча кабул ителә торган карарлар

5.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыяны) булдырмау чараларын үткөрү турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турында һәм гражданның, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү турындагы таләп белән мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр контроль чара үткәргәндә граждан, оешма һәм оешмаларның эшчәнлеге, гражданның, оешмаларның эшчәнлеге һәм оешмаларның эшчәнлеге, шулай ук аларны саклау, Саклау, саклау һәм башка мәсьәләләр буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә; контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы, алар житештерә торган һәм сата торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычын тудыралар, бу мондый зыян (зыян) китергән;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жиберергә.;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткөрү буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

5.2. Күрсәтмә әлеге Нигезләмәнең 3 нче кушымтасы нигезендә форма буенча рәсмиләштерелә.

5.3. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

5.4. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 5.1. пунктындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач яисә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы карарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

5.5. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

5.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мәгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлеге карарның үтәлешен документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткөрергә рөхсәт ителә.

5.7. Әлеге Нигезләмәнең 5.6 пунктында каралган контроль чараны үткөрү нәтижәләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрә.

5.8. Планлы тикшерү чаралары

5.8.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

5.8.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

5.8.3. Контроль орган планлы тикшеру чараларының түбөндөгө төрлөрен үткөрөргө мөмкин:

документар тикшеру;

күчмө тикшеру.

Урта риск категориясенә керә торган объектларга карата күчмө тикшеру үткөрелә.

Уртача риск категориясенә караган объектларга карата документар тикшеру үткөрелә.

5.8.4. Урта риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшеру чараларын үткөрү вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшеру чараларын үткөрү вакыты-5 елга бер тапкыр.

Түбөн риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткөрелми.

5.9. Планнан тыш тикшеру чаралары

5.9.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмө тикшерүүләр, күчмө тикшеру рәвешендә үткөрелә.

5.9.2. Планнан тыш тикшеру чарасын үткөрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

5.9.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшеру чараларынан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткөрелә.

5.9.4. Планнан тыш тикшеру чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткөрелергә мөмкин булса, өлеге чара мондый килешүдән соң үткөрелә.

5.10. Документар тикшеру

5.10.1. Документар тикшеру астында контроль органының урнашу урыны буенча үткөрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

5.10.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәслеге нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшеру барышында карап тикшеру өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Өлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга җибәрергә тиеш.

5.10.3. Документар тикшеру үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тикшерү органына жиберергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибергәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

5.10.4. Документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар таләп итү;

2) язма аңлатма алу.

5.10.5. Контроль чара үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчermәләрeнeң, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жиберергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәкле документларны контроль органга жиберә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

5.10.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы 2 эш көненнән дә соңга калмыйча ирәкле формада язмача аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирәкле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язучылары турында билге ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

5.10.7. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

5.10.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

5.10.9. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткөрелә.

5.11. Күчмә тикшерү

5.11.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеозәлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәҗәгә белән танышырга;;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 5.11.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәҗбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

5.11.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәру очракларыннан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешә нигезендә үткәрелергә мөмкин.

5.11.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәру турында, күчмә тикшерүне үткәру турындагы карарның күчәргә күчәргә итүче затка жиберү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

5.11.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәру турындагы карарның күчәргә күчәргә күчәргә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

5.11.6. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмый.

5.11.7. Күчмә тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегә:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп итү;
- 3) язма аңлатма алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

5.11.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

5.11.9. Инструменталь тикшерү махсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рәхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшерү беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәгълүмат;

- махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары кулланыла торган тикшерү предметы;

- инструменталь тикшерү нәтижәсе, инструменталь тикшерү үткәргәндә контрольгә алынырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте

- әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр;

- инструменталь тикшерү нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәғлүматлар.

5.11.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосүрәتكә, аудио - һәм видеоязмага, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.11.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру әлеге Нигезләмәнең 5.10.5 һәм 5.10.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.11.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәру турындагы мәғлүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Акты дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоәлемтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пункттындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

5.11.13. Күчмә тикшерүне үткәру, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, йә контрольлек итүче зат эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәру яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылучы затка тәртиптә контроль чаралар үткәру мөмкинлеге турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган. Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

5.11.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга очраklарда контроль чаралар үткәргәндә булмау турында мәғлүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;

- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;

- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәғлүмат кәргәндә контроль чаралар үткәрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшқуар һәм гражданинның әлегә мәрәжәгатенә сәбәп булған хәлләрне бетерү өчен кирәкле вақытка күчерелә.

5.12. Күчмә тикшерү

5.12.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәләшен бәяләү максатларында үткәрелә.

5.12.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкиллекләрәнең, аерым структур бүлекчәләрнең) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданинның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вақытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булған (чикләnmәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

5.12.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәғлүмат бирмичә үткәрелә. Бер объектны (бер-берсенә яқын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вақыты, әгәр контроль рәвешендәгә Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

5.12.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча 5.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралған карарлар қабул ителә алмый.

VI. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының карарларына, гамәлләрәнә (гамәл қылмауларына) шикаять белдерү.

6.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында турыдан-туры бозылған контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчәсе урынбасары һәм инспекторларның (алға таба – вазыйфаи затлар) түбәндәгә карарларына судқа қадәр шикаять бирергә хоқуқлы.:

- 1) контроль чаралар үткәрү турында карарлар;
- 2) ачықланған бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар қысаларында вазыйфаи затларның гамәлләрә (гамәл қылмау).

6.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өләшендә қаралған очрақтан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын қулланып, контроль органға электрон рәвештә контроль органға тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырғанда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланған булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә қуела торған материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

6.3. Контроль органның карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

6.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин. Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

6.6. Контролируемое зат, подавшее шикаять, карар кабул ителгәнче, шикаять буенча ала чакыртырга аны. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рәхсәт ителми.

6.7. Шикаятьтә контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көннән дә соңга калмыйча карар кабул ителә:

1) контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

6.9. Шикаять үз эченә алырга тиеш:

1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карары һәм (яки) шикаять бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы) ;

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятьне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итү өчен кирәкле ысул;

3) контроль органның шикаять бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биргән контрольдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) тикшерү органы карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчermәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

6.10. Шикаять үз эченә тиеш түгел, үз эченә нецензурные яки оскорбительные выражения, янаулар тормыш, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә контроль органның вазыйфаи затларының яки аларның гаилә әгъзаларының.

6.11. Шикаятьне бирү, «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән

очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында Карар кабул итә:

1) шикаять өлеге Нигезләмәнең 6.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарттылар;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән иде;

6) шикаятьне контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алган.;

7) элегрәк өлеге контрольдә тотылучы затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту алынды һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

6.13. Әлеге Нигезләмәнең 6.12 пунктындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

6.15. Шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

6.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге исключительных очракларда:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять белдерелә торган вазыйфаи затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

6.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат өлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жиһбергәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин запрос жиһбәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаять биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки ул карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

6.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

6.20. Шикаятьне карау нәтижеләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) контроль органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карар Чыгара.

6.21. Кабул ителгән карарның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карары контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

VII. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижелелеген һәм нәтижелелеген бәяләү

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижелелеген һәм нәтижелелеген бәяләү муниципаль жир контроле өлкәсендә муниципаль контрольнең нәтижелелеге һәм нәтижелелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Эшчәнлек нәтижелелеге һәм нәтижелелеге күрсәткечләре системасына керә:

1) муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре;

2) муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре.

7.3. Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре муниципаль районның вәкиллекле органы карары белән раслана.

7.4. Контроль орган ел саен 248-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, муниципаль жир контролендә эзерләүне гамәлгә ашыра.

7.5. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр әлеге Нигезләмәнең 4 нче кушымтасында билгеләнгән.

7.6. Докладны эзерләүне оештыру муниципаль жир контроле өлкәсендә вәкаләтле органга йөкләнә.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шекше авыл жирлеге
чикләрендә муниципаль жир контроле
турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү
хакында

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын
куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары

1. Урта риск категориясенә керә:

- а) каты көнкүреш калдыкларын күмү һәм урнаштыру, зиратларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир участоклары һәм алар янәшәсендәге жир участоклары;
- б) гараж һәм (яки) торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән жир участоклары (йорт яны жир участоклары);
- в) гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан яисә янәшәсендәге жир кишәрлекләре.

2. Рәхсәт ителгән жир кишәрлекләре уртача риск категориясенә керә:

- а) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре, урман фонды жирләр, аеруча саклана торган территорияләр һәм объектлар жирләре, запас жирләр белән чиктәш торак пунктлар жирләре категориясенә керә.;

- б) сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр категориясенә керә, автомобиль юллары, тимер юллар, труба үткәргеч транспорт, электр линияләре һәм авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә торган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чиктәш жирләрдән тыш;

- в) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә һәм торак пункт жирләре категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чиктәш.

3. Түбән риск категориясенә урта яки уртача риск категориясенә кертелмәгән барлык башка жир кишәрлекләре керә.

2 нче кушымта
Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шекше авыл җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хақында

Муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелүче мәҗбүри таләпләрне бозу Рискы индикаторлары исемлеге

1. Җир кишәрлегенәң контрольдә тотылуы зат тарафыннан кулланыла торган мәйданының җир кишәрлегенә хокук билгели торган бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булган мәйданына туры килмәве.
2. Җир кишәрлеген контрольдә тотучы зат тарафыннан җир кишәрлегеннән файдалану максатыннан файдалану турында белешмәләр күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында, җир кишәрлегенә хокук билгели торган документларда булган җир кишәрлегеннән фактта файдалануның туры килмәве.
3. Җир кишәрлеген бирү вакытыннан алып өч елдан артык вакыт узса яки җир кишәрлеген арендау килешүендә күрсәтелгән җир кишәрлеген үзләштерү срогы тәмамланса, ә җир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь төзелеш объекты булмау, төзелеш эшләре алып бару һәм җир кишәрлегеннән файдалану буенча башка гамәлләр һәм рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә башка гамәлләр булмау).
4. Җир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә мәҗбүри таләпләрне үтәмәү.

3 Кушымта
Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шекше авыл җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Тикшерү органы күрсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы

_____ (контрольлек итүче зат җитәкчесе вазыйфасы күрсәтелә)

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме күрсәтелә
(булганда) җитәкчесе контролируемого зат)

_____ (контрольлек итүче затның урнашу урыны күрсәтелә)

КАНУН

_____ (контрольдә тотылучы затның тулы исеме күрсәтелә)
ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында

Нәтиҗәләр буенча

_____ (тикшерү чарасының төре һәм формасы нигезендә күрсәтелә)
тикшерү органы карары белән.
үткәрелгән

_____ (контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

карата _____

_____ (контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)
чорында «__» _____ 20__ «__» _____ 20__

_____ (контроль чараны үткөрү турында тикшерү органы актының исеме һәм
реквизитлары күрсәтелә)

нигезендә мәҗбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланды _____
законнар:

(өлеге мәҗбүри таләпләр билгеләнгән структур норматив хокукый актлар
берәмлекләрен күрсәтеп, мәҗбүри таләпләрне бозу очраklары күчерелә)

Баян ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенәң 1 пункты нигезендә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

боера:

1. Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерергә:

« ____ » _____ 20 ____ кадәр.

2. _____

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәләше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, вакытында ачыкланган бозуларны бетерү турында « __ » _____ 20 ____ кадәр җиткерергә.

Өлеге күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

(контроль чаралар үткөрүгә вәкаләтле
вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме,
атасының исеме (булганда), имзасы)

Кушымта 4
Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шекше авыл җирлеге чикләрендә
муниципаль җир контроле турындагы
нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Муниципаль җир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан
күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

А	Муниципаль җир контроленең мөһим нәтижеләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра торган нәтижелелек күрсәткечләре			
А.1.	Хокук билгели торган документлар нигезендә файдаланыла торган җир кишәрлекләре өлеше (рөхсәт ителгән файдалану)	Кпр х 100% / Кипн	Кипн-билгеләнеше буенча файдаланыла торган җир кишәрлекләре саны (шт.) Кпр - тикшерелгән җир кишәрлекләре саны (шт.)	50% ким түгел
А.2.	Тикшерү барышында ачыкланган хокук бозулар бетерелгән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен	Кун х 100% / Кн	Җир кишәрлекләрен арендага өчен кергән табыш нәтижеләре Кн-җир законнарын бозу очраклары ачыкланган җир кишәрлегеннән файдаланучылар саны	50% ким түгел

Индикатив күрсәткечләр

В1.	Параметрларны характерлаучы индикатив күрсәткечләр үткәрелгән чаралар				
В.1.1	План (рейд) биремнәре (күзәтүләр)үтәлеше	$V_{рз} = \frac{P_{рзф}}{P_{рзп}} \times 100$	Врз-план (рейд) биремнәренең (күзәтүләрнең)үтәлеше % Pзф-үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.) Pзп-расланган план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.)	100%	Расланган план (рейд) биремнәре (караулар)
В.1.2	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	$V_{вн} = \frac{P_{ф}}{P_{п}} \times 100$	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре Pф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Pп-планнан тыш тикшерүләр үткәрү өчен күрсәтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга кәргән хатлар һәм шикаятьләр
В.1.3	Нәтижәләр буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше	$J \times \frac{100}{P_{ф}}$	Ж-шикаятьләр саны (бер.) Pф-үткәрелгән тикшерүләр саны	0%	
В.1.4	Нәтижәләр дәрәс түгел дип табылган тикшерүләр өлеше	$P_{н} \times \frac{100}{P_{ф}}$	Pн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.) Pф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)	0%	

В.1.5	Милекче булмау сәбәпле үткәрелмәгән планнан тыш тикшерүләр өлеше һ. б.	По х 100 / Пф	Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)	30%	
В.1.6	Планнан тыш тикшерүләр үткөрү турында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән гаризаларның өлеше (аларны килештерүдән баш тарткан)	Кзо х 100 / Кпз	Кзо-килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Кпз-килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
В.1.7	Нәтижәләр буенча материаллар карарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарга жибәрелгән тикшерүләр өлеше	Кнм х 100 / Квн	Безгә-вәкаләтле органнарга жибәрелгән материаллар саны (бер.) Квн-ачыкланган төртип бозулар саны (бер.)	100%	
В.1.8	Үткәрелгән профилактик чаралар саны			Шт.	
В.2.	Файдаланылган хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив күрсәткечләр				
В.2.1	Штат берәмлекләре саны			кеше	
В.2.2	Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе	Км / Кр= Нк	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы		

			хезмәткәрләре саны (бер.) Нк-1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		
--	--	--	---	--	--